

Descartes – klasicismu 16. – 17. století

René Descartes (1590 – 1650)

1618 *Compendium musicae* – o hudbě

cogito, ergo sum (dubito, ergo cogito)

- subjektivní pojetí krásy
- racionální analýza smyslů – popsal dráhy citových vzruchů, I. P. Pavlov jej považoval za svého předchůdce
- nižší psychické pochody – dané našimi smysly
- vyšší – duše člověka, „rozumová“ duše daná od Boha
- nezáleží na tom, co je krásné samo o sobě, záleží na tom, jaký je náš subjektivní vztah k předmětu

Německá klasická filosofie (konec 18. – polovina 19. století)

Immanuel Kant (1724 – 1804)

- estetický formalismus
 - kriticismus (překonávání dogmatismu a skepse)
 - subjektivismus – důraz na rozum, který vnáší řád do chaosu jevů
 - agnosticismus – nepoznatelnost „věcí o sobě“
- Kritika čistého rozumu* (1781) – filozofie, definice estetiky jako nauky o vnímání
- Kritika praktického rozumu* (1785) – hlavně etika
- Kritika soudnosti* (1790) – hlavně estetika
- Estetický soud – je člověku dán, nezávisí na rozumu
- Předmětem soudu není podstata jevu, ale jeho forma
- jedině ve formě je krásno
 - pojem volné krásy (pulchritudo vaga)
 - pojem vázané krásy (pulchritudo adhaerens) - utilitárnost
 - pojetí génia – „dar“ génia
- génius vědec (syntetik) x génius umělec (romantický individualista)

Georg Friedrich Wilhelm Hegel (1770-1831)

Spis *Estetika* (1835)

princip triády: teze – antiteze – synteze

klad – negace – negace negace

Tři stádia umění:

1. Symbolické umění – architektura (primitivní kultury)
 2. Klasické umění – sochařství (rovnováha formy a obsahu)
 3. Romantické umění – malířství, hudba, poezie (subjektivita)
- nikoli ve smyslu historické posloupnosti, ale ve smyslu hierarchie od objektivitu k subjektivitě (např. architektura nejlépe symbolizuje historická období)

Krása

- * Krása vytvářená člověkem je vyšší než přírodní krása
- * „Věčná krása“ – jednota přírody v abstraktních formách (v geometrii, symetrii...)
- * důraz na idealizaci, nikoli jen kopii přírody